

штраф. Покарання у вигляді штрафу для адвокатів України буде виконувати одразу декілька функцій – каральну, превентивну та компенсаційну. Крім того, кошти, виплачені адвокатами у вигляді штрафу, доцільно направити на забезпечення функціонування регіональних органів адвокатського самоврядування.

Список використаної літератури:

1. Федеральне Положення про адвокатуру ФРН від 01.08.1959 р. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pologennya/bundesrechtsanwaltsordnung-ukr.pdf>

Байдак В.А.

*студентка 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ХАРАКТЕРИСТИКА ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ АДВОКАТА В КРАЇНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ

Наразі Україна знаходиться на етапі формування нового, самостійного та дієздатного органу, який покликано захищати права і свободи людини. Адвокатура, як незалежна громадська інституція, також виконує роль гаранта в дотриманні суб'єктивних прав громадян. Проблеми організації і діяльності інституту адвокатури, зокрема, у сфері відповідальності адвоката перед клієнтом набувають неабиякої актуальності та важливості в контексті відповідності (на основі гармонізації) законодавства України нормам і стандартам Європейського Союзу [1, с. 232].

Надзвичайна важливість функціонального навантаження адвокатури вимагає від адвокатів слідування високим етичним стандартам поведінки. Адвокат має діяти не тільки в інтересах тих осіб, яких він захищає, а й в інтересах права в цілому. У цьому аспекті необхідно звернутися до Загального кодексу правил для адвокатів Європейського Співтовариства, в якому зазначено, що на адвоката покладено цілий комплекс зобов'язань як юридичного, так і морального характеру, які часто вступають у взаємну суперечність. Загальний кодекс правил для адвокатів Європейського Співтовариства був взірцем для розробок професійних кодексів поведінки багатьох країн, в тому числі й для України, тому у нас зараз діють Правила адвокатської етики, затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України 9 червня 2017 року з подальшими змінами.

Стаття 55 Конституції України закріпила право кожної особи на правовий захист, а ст. 59, у свою чергу, закріплює право на правову допомогу,

визначаючи, що це покладається саме на адвокатуру. Адвокати при здійсненні своєї професійної діяльності мають дотримуватись конституційних прав особи, не допускаючи розголошення адвокатської таємниці, на чому наголошується і в законодавстві, і в Правилах адвокатської етики.

Дисциплінарна відповідальність адвокатів є важливим складником їх правового статусу, який виконує функцію забезпечення високого рівня фахової компетентності й цілісності адвокатури як правозахисного інституту громадянського суспільства.

Адвокат своєю суспільно корисною працею та належною поведінкою виконує певну соціальну функцію – захист прав і свобод людини та громадянина від протиправних посягань на них із боку інших індивідів цього ж соціуму. У зв'язку з цим він повинен виконувати свої професійні обов'язки сумлінно та з дотриманням етичних норм [2, с. 54].

Більшість держав визначають адвокатуру як добровільне співтовариство, створене на засадах об'єднання спільних професійних якостей та інтересів, яке функціонує та регулює свою діяльність самостійно. Основними нормативно-правовими актами, що визначають міжнародні стандарти з регулювання адвокатської діяльності є: Конвенція Ради Європи «Про захист прав людини і основоположних свобод» (далі – Європейська Конвенція) [3]; Основні принципи, що стосуються ролі юристів, прийняті VIII Конгресом ООН про запобігання злочинів у серпні 1990 року [4, с. 215-220]; Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського Співтовариства, прийнятий делегацією дванадцяти країн-учасниць на пленарному засіданні у Стразбурзі в Жовтні 1988 року, а також Рекомендація Rec (2000)21 Комітету Міністрів Державам-членам Ради Європи про свободу здійснення професії адвоката, від 25 жовтня 2000 р. (далі – Рекомендація Rec (2000)21).

Важливим є ініціювання внесення змін до спеціальних нормативно-правових актів, що регулюють адвокатську діяльність, на підставі яких можна було б ефективніше проводити оцінку професійності адвоката [2, с. 40]. За основу пропонують взяти досвід Німеччини, а саме 4-елементну формулу оцінки діяння адвоката при здійсненні дисциплінарного провадження, в якій враховується: наявність договору про надання юридичних послуг (контракту), порушення задекларованих у ньому зобов'язань, вина, завдання шкоди і причинний зв'язок. Основними контрактними зобов'язаннями адвоката в Німеччині є повне та всебічне з'ясування ним обставин справи, здійснення їх перевірки та оцінки, дотримання конфіденційності, обов'язку інформувати про всі витрати та можливість отримати іншу (альтернативну) юридичну допомогу і способи захисту, плюс – інші додаткові умови.

У європейських країнах досить широкий перелік дисциплінарних стягнень, які можуть бути застосовані до адвоката. Наприклад, в Австрії до адвоката можуть бути застосовані як основні (письмова догана, штраф на суму до 45 тис. євро, заборона на адвокатську практику на

строк до 1 року, виключення з адвокатури) так і тимчасові (моніторинг діяльності адвоката дисциплінарною та адвокатською палатою, заборона на здійснення діяльності в певних або в усіх судах, органах прокуратури або в інших органах влади, тимчасова заборона на адвокатську практику, тимчасова заборона на навчання адвокатів-стажистів) заходи дисциплінарної відповідальності. Скарга на адвоката може бути подана будь-якою особою, в тому числі анонімно, а строк давності притягнення його до дисциплінарної відповідальності становить 5 років з моменту вчинення проступку. У Швейцарії до адвоката можуть бути застосовані попередження, догана, штраф, тимчасова (до 2 років) або постійна заборона на заняття адвокатською діяльністю; Рада колегії може застосувати несхвалення та виключення. Попередження, догана, штраф у розмірі 25 тис. євро, заборона займатися професійною діяльністю на строк від 1 до 5 років, виключення з адвокатури застосовуються до адвоката за вчинення дисциплінарного проступку у Німеччині. До того ж догана і штраф можуть бути застосовані одночасно [3, с. 39–41].

Таким чином, дисциплінарна відповідальність адвокатів є важливою складовою їх правового статусу, який виконує функцію забезпечення високого рівня фахової компетентності й цілісності адвокатури як правозахисного інституту громадянського суспільства. Наявна на сьогодні законодавча база щодо притягнення адвокатів до дисциплінарної відповідальності потребує подальшого удосконалення і на шляху реформування правоохоронної системи є важливим кроком в побудові європейської моделі адвокатури. Однак у світлі останніх подій в Україні потрібно докорінно змінювати якість надання адвокатами правової допомоги, розробляти концепцію реформування та удосконалення кадрового забезпечення. При цьому вкрай важливим є запозичення досвіду притягнення адвокатів до відповідальності провідних держав з метою вдосконалення діяльності й подальшого розвитку системи адвокатури України.

Список використаної літератури:

1. Антонюк С. А. Відповідальність адвоката перед клієнтом: напрями гармонізації законодавства України з нормами і стандартами Європейського Союзу. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 7. С. 232–237.
2. Колеснік Т.В. Особливості притягнення до дисциплінарної відповідальності адвокатів. *Право і суспільство*. 2019. № 1. С. 54-59.
3. Вільчик Т. Б. Дисциплінарна відповідальність адвокатів в країнах ЄС та в Україні. *Форум права*. 2015. № 4. С. 38-44.
4. Bundesgesetz, mit dem das Pensions-kassengesetz, das Versicherungsaufsichtsgesetz, das Betriebspensionsgesetz, das Wirtschaftstreuhandberufsgesetz, die Rechtsanwaltsordnung und das Gehaltskassengesetz 2002 geandert werden. BGBl. 2012. I. №54.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Кіслиця Ірина Олександрівна**

Богачук Е.Р.

студентка 1-го курсу факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТУРИ

Актуальність обраної теми дослідження полягає у тому, що адвокатура в нашій країні є сферою суспільної діяльності сьогодення, котра все інтенсивніше розвивається з кожним днем та перебуває на етапі реформування відповідно до міжнародних стандартів. Україна – досить молода держава на світовій арені, а отже, використання досвіду іноземних країн у найважливіших інститутах спільноти, що може допомогти на шляху її визнання як перспективної країни європейського зразка. У державі питання вдосконалення національного законодавства про адвокатську діяльність набуло особливої ваги саме в умовах прискорення євроінтеграції. Під час перетворення інституту адвокатури актуальності набуває переосмислення статусу адвоката. Таким чином, аналіз досвіду європейських країн, що за системою правового регулювання та традиціями частково подібні до українських є актуальним, адже воно може внести зміни до організації адвокатської практики в Україні.

Відповідно до ст. 6 чинного Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 року адвокатом може бути фізична особа, яка має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи в галузі права не менше двох років, склала кваліфікаційний іспит, пройшла стажування (крім випадків, встановлених цим Законом), склала присягу адвоката України та отримала свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю [1].

Порівнявши Україну та Францію, хочу зауважити, що в останньої порівняно жорсткі умови набуття статусу адвоката, які визначені декретом 1972 року. Насамперед потрібно мати французьке громадянство і диплом за спеціальністю вищого навчального закладу (як мінімум, магістра права). Особа, яка прагне вступити до асоціації адвокатів, не повинна мати судимості, а також стягнень за серйозні адміністративні проступки, не повинна бути співучасником банкрутства по лінії якої-небудь фірми чи підприємства. Якщо вона відповідає зазначеним вимогам, то лише тоді має